

22ste vergadering

Dinsdag 13 november 2007

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Verbeet

Tegenwoordig zijn 145 leden, te weten:

Agema, Anker, Aptroot, Arib, Atsma, Azough, Van Baalen, Van Beek, Besselink, Bilder, Biskop, Blanksma-van den Heuvel, Blok, Blom, Van Bochove, Boekestijn, Van Bommel, Bosma, Bouchibti, Bouwmeester, Brinkman, Ten Broeke, Van der Burg, Van de Camp, Çörüz, Cramer, Crone, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Dibi, Tony van Dijck, Jasper van Dijk, Jan Jacob van Dijk, Dijsselbloem, Duyvendak, Eijsink, Ferrier, Fritsma, Van Geel, Van Gennip, Van Gent, Gerkens, Van Gerven, Van Gijlswijk, Gill'ard, Graus, Griffith, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heerts, Heijnen, Hessels, Van Heugten, Van Hijum, Ten Hoopen, Irrgang, Jacobi, Jansen, Jonker, Kalma, Kamp, Kant, Karabulut, Knops, Koopmans, Koppejan, Jules Kortenhorst, Roland Kortenhorst, Koşer Kaya, Kraneveldt-van der Veen, De Krom, Kuiken, Langkamp, Leerdam, Van Leeuwen, Leijten, Lempens, Luijben, Madlener, Marijnissen, Mastwijk, Van Miltenburg, Neppérus, De Nerée tot Babberich, Nicolai, Omtzigt, Ormel, Ortega-Martijn, Ouwehand, De Pater-van der Meer, Pechtold, Peters, Polderman, Poppe, Van Raak, Remkes, Roefs, Roemer, De Rooij, De Roon, De Rouwe, Rutte, Samsom, Schermers, Schinkelshoek, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Snijder-Hazelhoff, Spekman, Spies, Van der Staaij, Sterk, Tang, Teeven, Thieme, Tichelaar, Van Toorenborg, Ulenbelt, Van der Veen, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verdonk, Vermeij, Vietsch, Van der Vlies, Voordewind, Vos, Jan de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Weekers, Wiegman-van Meppelen Scheppink, Wilders, Willemse-van der Ploeg, De Wit, Wolbert, Wolfsen en Zijlstra,

en de heer Verhagen, minister van Buitenlandse Zaken, mevrouw Van der Hoeven, minister van Economische Zaken, mevrouw Verburg, minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de heer Donner, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en de heer Koenders, minister voor Ontwikkelingssamenwerking.

De **voorzitter**: Ingekomen is een brief van het lid Crone waarvan ik slechts de hoogtepunten zal voorlezen. U allen kent Ferd, maar de brief wordt vanzelfsprekend aan u ter beschikking gesteld.

“Allerbeste collega’s, geachte voorzitter,

Boven deze brief staat ‘Leeuwarden’, een markant teken van mijn vertrek uit de Tweede Kamer en mijn nieuwe toekomst, persoonlijk en wat betreft mijn werk. (...) Toch is het nog steeds met pijn in het hart dat ik afscheid neem, met ingang van 20 november a.s., van de Tweede Kamer. Ik heb mij van de eerste tot de laatste seconde, en het waren er vele (...miljard...) bij ‘ons’ thuis gevoeld. Dat geldt in de eerste plaats voor alle medewerkers. Van de bodes, griffiers en ander Kamerpersoneel, tot fractiemedewerkers, we zijn een groot bedrijf, maar ook dicht bij elkaar. Zonder jullie persoonlijke aandacht had ik het niet zo lang volgehouden. Ik dank jullie daarvoor allen zeer van harte.

En ik bewaar aan het werken met collega-Kamerleden van de vele fracties die ik heb meegemaakt in de 13,5 jaar, eveneens de beste herinneringen. Hou deze collegialiteit hoog in jullie vaandel, want politieke strijd hoeft niet in persoonlijke tegenstellingen te ontaarden. Ik hoor al te vaak dat het de indruk van gekissebis en geruzie wekt. Ik vond het wel meevallen, maar ik onderken de veranderingen die hebben plaatsgevonden. Het is het politieke bedrijf zelf dat het evenwicht tussen het inhoudelijke debat en het politieke steekspel moet bewaken. Het spel is belangrijk en ik ben er ook zelf een liefhebber van, maar het moet wel ergens over gaan. Het spel mag de inhoud niet overschaduwen. Ook al is het soms verleidelijk, want het spel trekt meer publieke aandacht, en het kan een kortetermijnsucces opleveren. Daartegenover zijn de inhoud en werkelijkheid moeilijker, en vergen meer onzichtbare arbeid en zijn moeilijker over het voetlicht te brengen. Als je over de inhoud strijdt, moet je wel eens compromissen sluiten, wat sommigen wel verwarren met slappe knieën. Echter, het langetermijnresultaat en vertrouwen van de burgers in de politiek zijn er wel mee gediend.

Als Kamerlid voel ik me rijk met de vele debatten die ik heb mogen voeren over een grote variëteit aan onderwerpen. Mijn hart heeft veelal gelegen bij moderne vraagstukken van duurzaamheid. (...) Het is in dit verband dat ik de beste herinneringen bewaar aan het initiatief in 1995 tot het houden van een enquête naar de wetenschappelijke onzekerheden van klimaatveranderingen door het broeikaseffect. Dat onderzoek leerde dat ook in 1995 de wetenschappelijke twijfel al veel geringer was dan de politiek toen nog dacht, en dat snel handelen geboden is. De Kamer, van de Voorzitter tot vele medewerkers, liet zien dat zo’n onderzoek snel